

Korset och Kronan

Nr 102/2022

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

CA 11: Om bikten (del 1)

Augsburgska bekännelsens korta artikel om bikten (skriftermålet) lyder (enligt min översättning av den tyska texten):

1. Om bikten lärs, att man skall ha kvar den enskilda avlösningen i kyrkan och inte låta den falla. 2. Men det är inte nödvändigt att man i bikten räknar upp alla synder och missgärningar, eftersom sådant inte är möjligt. Skriften säger ju: "Vem känner sina synder?" (Ps. 19:13). (SKB 60, Trigl 46)

I Apologin utvecklas detta lite närmare:

58. Den elfte artikel där vi talar om avlösningen accepterar motståndarna. Men vad gäller bikten lägger de till att man måste hålla den enligt kapitlet 'Omnis utriusque sexus' [alla män och kvinnor]. Där står det att varje kristen måste bikta en gång om året. Även om han inte kan räkna upp alla synder så noga måste han ändå bemöda sig om att komma ihåg alla. Så mycket han kan minnas måste han säga i bikten. Hela denna artikel skall vi behandla närmare längre fram när vi talar om den kristna boten. Det är uppenbart och

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

motståndarna kan inte förneka att de våra har predikat, skrivit och lärt rent och kristligt om avlösningen och nyckelmakten. Så har många bedrövade, anfäktade samveten fått stor tröst sedan de har blivit undervisade om detta nödvändiga stycke. Det är Guds bud och det rätta bruket av evangelium att vi tror på avlösningen och håller det för visst och sant att vi får syndernas förlåtelse utan vår förtjänst genom Kristus. När vi tror avlösningens ord är det verkligen sant att vi blir försonade med Gud som om vi hörde en röst från himlen. (SKB 186, Trigl 246)

Vi ser här i vår kyrkas huvudbekännelse och dess försvarsskrift hur viktig bikten och avlösningen är. Genom avlösningen "får vi syndernas förlåtelse utan vår förtjänst genom Kristus". Denna lära om avlösningens och nyckelmaktens välsignelse var levande under reformationen och ortodoxin.

Istället för den romersk-katolska förvrängningen av bikten hade denna bibliska lära nu fått sin rätta, evangeliska innebörd. Enligt den romerska botläran uttalade prästen visserligen avlösningen, men samtidigt var den förbunden med en rad villkor. Mot detta lyfte Luther fram att avlösningen är Guds direkta och ovillkorliga tillsägelse av syndernas

förlåtelse. Avlösningen sker på Guds befallning och står i centrum av den bibliska läran. Därför skriver Melanchton i apologin som vi nyss läste:

När vi tror avlösningens ord är det verkligen sant att vi blir försonade med Gud som om vi hörde en röst från himlen.

Vi bör lägga märke till att bekännelsen ofta talar om den försoning som sker när en människa kommer till tro. ”När vi tror avlösningens ord ... blir vi försonade med Gud”. Försoningen har två sidor eller två aspekter. För det första innebär den objektiva försoningen att hela världen redan är fullkomligt försonad genom Kristi död. Aposteln Johannes skriver:

Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens. (1 Joh. 2:2)

Varje människa, from eller ofrom, har del i denna försoning av hela världen. Kristus tog på sig hela världens synd och led straffet för den. Jesu ställföreträdande verk gäller objektivt för hela världen. Syndernas förlåtelse och rättfärdighet från Gud finns där färdig, förvärvad av Kristus.

För det andra kommer försoningen till oss genom nådemedlen och tron. När vi lyssnar på evangelium, blir döpta, hör avlösningens ord i bikten eller tar emot nattvarden i tro får vi del av försoningen. Vi blir då försonade genom tron. Det sker inte *på grund av* tron men *genom* tron.

Det är detta Luther lyfte fram så kraftfullt. När bekännelsen här säger ”att vi blir försonade med Gud som om vi hörde en röst från himlen” är det just vad Luther ständigt framhöll om avlösningen i bikten.

Den bibliska läran om försoningens två aspekter framträder också väldigt tydligt i Paulus undervisning. Där står det:

Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. Han tillräknade inte människorna deras överträdelser, och han har anförtrott oss försoningens ord. Vi är alltså sändebud för Kristus, och Gud väddjar genom oss. Vi ber på Kristi uppdrag: låt försona er med Gud! Han som inte

visste av synd, honom gjorde Gud till synd i vårt ställe, för att vi i honom skulle bli rättfärdiga inför Gud. (2 Kor. 5:19-21)

Försoningen innebär att Gud inte längre tillräknar världen dess synder för Kristi skull. Aposteln uppmanar åhörarna i sin predikan att tro detta och så bli försonade med Gud!

Detta är vad den bibliska läran om bikten också förmedlar. Vi skall längre fram se närmare på de aktuella bibelställena där Jesus undervisar om avlösningen.

Tyvärre kom bikten mer och mer i skymundan under pietismens tid på 1700-talet. Luthers undervisning föll i glömska och den lilla katekesens huvudstycke om bikten togs bort ur senare katekeser. Så kom inte heller bikten att spela någon framträdande roll inom de lågkyrkliga väckelserörelserna. Ja, man var ofta mycket misstänksam mot allt tal om den kyrkliga bikten och avlösningen genom prästen och och det fanns ledande pietistiska präster som helt avfärdade denna lära.

Men under det konfessionella uppvaknandet på 1800-talet lyfte man på nytt fram den bibliska läran om bikten. Det skedde framför allt genom C.F.W. Walther i Missourisynoden. Han betonade starkt att bikten är ett nådemedel och att vår lutherska bekännelse lär att den enskilda avlösningen bör bibehållas i våra kyrkor. Apologins försvar för artikel 11 fortsätter:

59. Denna lära är mycket viktig och till tröst för anförskrämda samveten. Många kloka, förståndiga och fromma personer har berömt doktor Luther mycket och blivit glada när han började predika denna lära därför att den ger sådan tröst. Detta har nu kommit fram i ljuset. Men tidigare var denna viktiga lära om boten och avlösningen undertryckt. Sofisterna kunde inte ge samvetena någon rätt och varaktig tröst utan hänvisade människorna till deras egna gärningar. Av detta kom det bara förtvivlan och förskräckta samveten. (SKB 187, Trigl 248).

Forts. i nästa nr